మొదటి యూనిట్

2. జారిన గుండె

- మధురాంతకం రాజారాం

ఆలోచించండి - మాట్లాడండి :

ప్రశ్నలు :

1. పై చిత్రం చూడండి. చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు?
2. అతను వాళ్ళను ఎందుకు మోస్తున్నాడు?
3. అతణ్ణి చూస్తే మీకు ఏమి తెలుస్తున్నది?
4. తల్లిదండ్రుల సేవలో తరించిన శ్రవణకుమారుని కథను విన్నారా?
5. ప్రస్తుత కాలంలో వృద్ధులైన తల్లిదండ్రుల పరిస్థితి ఎలా ఉంది?

నేపథ్యం :

పిల్లలకు దూరమైన తల్లిదండ్రుల బాధ ఎలా ఉంటుందో తెలుపుతూ, పిల్లల బాధ్యతను గుర్తు చేయడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

ప్రస్తుత పాఠ్యభాగం 'ఇక్కడ మేమంతా క్షామం' అన్న కథనుండి తీసుకొన్నది.

విద్యార్థులకు సూచనలు :

1. ఈ పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాలకింద, వాక్యాలకింద గీత గీయండి.
2. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
3. తెలియని పదాల అర్థాలను పుస్తకం చివరన ఉన్న అకారాది పట్టిక చూసి తెలుసుకోండి.

అదంతా యిప్పుడెందుకు? అసలు యిసయం గాలికొదిలి, నేను పాత సంగతులన్నీ తవ్వుకుంటూ వుండా. ఏం లేదులే సామి! నువు నా పెద్దకొడుక్కొక జాబు రాసిపెట్టాల. అందుకని పావలా బిళ్ళ పెట్టి పోస్టు ఆఫీసులో ఈ కాకితం కొనుక్కొచ్చినాను. ఏం రాయాల్సింది నేన్చెప్తాన్లే–నువ్వు మొదలుపెట్టు.

ఒరే పెద్దబ్బా! నువ్వు నీ పెళ్ళాం బిడ్డల్తో ఇల్లొదిలి వెళ్లిపోయి ఆరునెల్లాయ. ఇంత కాలంగా అతీ గతీ తెల్పకుండా పోతివి. నువ్వు కాల్దీసి బయటపెట్టేనాటికి నీ పెళ్ళాం కడుపుతో వుంది. ఆ పిల్ల తీర్థమాడిందో లేదో తెలియకపోయ. మగబిడ్డో ఆడబిడ్డో తెలియకపోయ. నీకంటే నాలుగాకు లెగజదివినోడే నీ తమ్ముడు గూడా. మిల్టిరీలో సేరతానని వెళ్ళినోడు వాడు మిలటరీలో సేరినాడో,లేకుంటే బెంగుళూర్లో మూటలే మోస్తా వుండాడో తెలియకపోయ.

మీ అక్కా, బావా రంగంపేటలో గనక వుండుంటే నెలకొక సారయినా వచ్చి మమ్మల్ని సూచిపాతా వుందురు. కూలీలు దొరక్క, జరుగుబాటు కుదరక వాళ్ళు కూడా బిడ్డల్ని చంకనేసుకుని వుత్తరాది వెళ్ళిపోయిరి. మా కా మాతరం దిక్కుకూడా లేకపోయ. ఇక్కడ పరిస్థితి జూడబోతే నానాటికీ దిగజారిపోతా వుంది. తెల్లారిందంటే భయం. ఎండముకం జూడకుండా యింట్లో కూసుంటేనే బతికినాము. మద్యాణ్ణమయ్యేటప్పటికి కాకులు కూడా బయట కనబడవు.

ఒక్క బోరింగు బాయిలో దప్పితే యింకెక్కడా నీళ్ళు లేవు. వరిమళ్ళ ఆశ ఎప్పుడో వదులుకొన్రి. తడి సాలక సెరుకు దోటలు గూడా వాడిపోయ. గరిక పోసయినా నోటికి దొరక్క గొడ్డుగోదలన్నీ ఎముకల గూళ్ళయిపోయ. రైతులు దిగులుతో చిక్కి సగమైపోయిరి. మన వాడలో నాలుగైదు కుటుంబాలు దప్పితే మిగిలినోళ్ళందరూ పొట్ట సేతబట్టుకుని దేశాలపాలై పోయిరి. నువు పోతా పోతా మిగిలించిన నాలుగు మేకల్లో ఆఖరి మేకను నెలరోజుల నాడు అమ్ముకుంటి. ఒళ్ళు జబ్బుచేసి మీ అమ్మ మంచందిగి ఇరవై రోజులాయె. ఆసుపత్తిరి నించీ మాత్తర్లు తెచ్చిచ్చినా గుణం కనిపించలా. బియ్యంనూకతో జావ కాచి తాగిస్తా వుండా. "బిడ్డల్ని సూడాల, బిడ్డల్ని సూడాల" అంటా రెయ్యా పగలూ ఒకటే ఆరాటం. మనూళ్ళో కరణంగోరి బామరిది లేడూ,ఎంకట నర్సయ్య,ఆయన బస్సులో వస్తావుంటే నువు కనిపించినావంట. ఆయన సెప్పంగా నువ్వెక్కడుండావో తెలిసింది. ఒరే నాయనా, మీరేమో రెక్కలొచ్చిన పచ్చులైపోతిరి. తలా ఒక మూలకు ఎగిరిపోతిరి. మాకేం మీ పెట్టుపోతలక్కర్లేదు. ఒకసారొచ్చి నువ్వు మీ అమ్మను జూచిపోతే సాలు. అదే పదేలు. బతికినంత కాలం బతకదు. ఈ జాబును తంతిగా ఎంచి, యిదందగానే బయల్దేరి రావాల. ఇంతే సంగతులు!–

అంతేలే సామీ! ఇంకడ్రస్సు రాయి. "పీలేరు టేషనుకు దచ్చనంగా మూడో మైల్లో బాటపని జేసే చెంగ్రాయుడు" అన్రాయి. ఆ మాత్తరం సాల్దంటావా? అయితే కుడికాలు కొంచెం ఎగరేస్తా నడస్తాడని గూడా రాయి. రాసినావు గదా! సాల్లే, సేరుతుందిలే. సేరకెక్కడ బోతుంది? దండాలు సామీ, ఎల్లొస్తా.

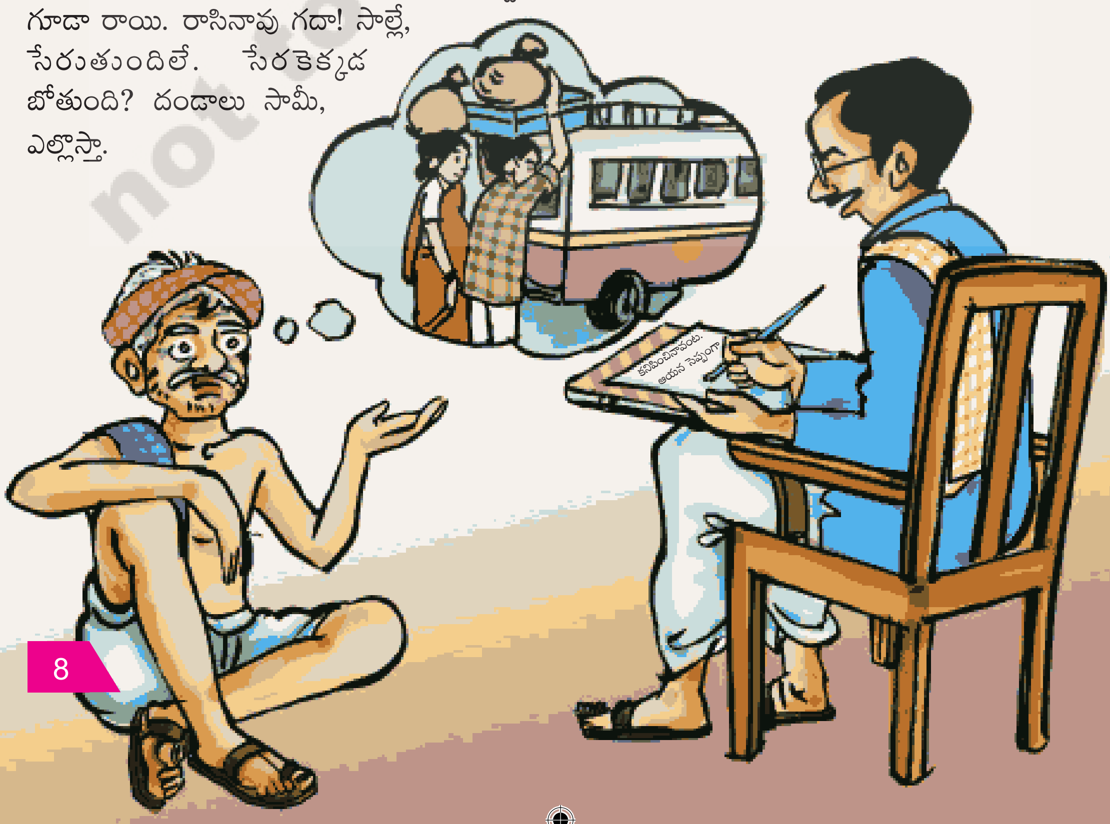

© SCERT not to be republished

రచయిత పరిచయం

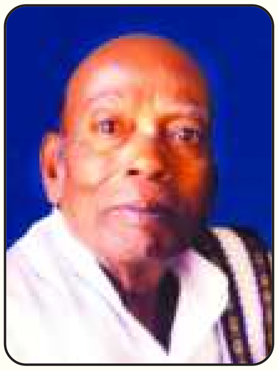

పేరు : మధురాంతకం రాజారాం

కాలం : 1930-1999

జన్మస్థలం : చిత్తూరుజిల్లాలోని మొగరాల గ్రామం

రచనలు : కమ్మ తెమ్మెర, వక్రగతులు-ఇతర కథలు, రేపటి ప్రపంచం, త్రిశంకు స్వర్గం, జీవితానికో నిర్వచనం, కూనలమ్మ కోన. వీరి రచనలు రష్యన్, తమిళ, కన్నడ, ఆంగ్ల, హిందీ భాషల్లోకి అనువాదమయ్యాయి.

పురస్కారాలు : బుచ్చిబాబు అవార్డు, రామశాస్త్రి అవార్డు, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంవారి ప్రతిభాపురస్కారం, ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి అవార్డు, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు, శ్రీకృష్ణ దేవరాయ విశ్వవిద్యాలయం వారి గౌరవ డాక్టరేట్.

©SCERT not to be republished

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. ఉత్తరం ఎవరు ఎవరికి రాయమన్నారు? ఎందుకు?
2. ప్రజలు గ్రామం వదలి ఎందుకు వెళ్ళారు?
3. మీ పాఠ్యాంశం ద్వారా సమాచారాన్ని ఉత్తరాలు, తంతి ద్వారా తెలిపేవారని తెలుస్తున్నది కదా? ఈనాడు సమాచారం పంపడానికి వేటిని ఉపయోగిస్తున్నాం?
4. ఇంట్లో తమవాళ్ళెవరూ లేకుండా ఉంటే ముసలి తల్లిదండ్రుల బాధ ఎలా ఉంటుంది?
5. అమ్మా, నాన్న, తాత, అవ్వలతో అందరూ కలసి ఉంటే ఎలా ఉంటుంది?

II. చదవడం - రాయడం

1. పాఠం చదవండి. ఇందులోని జంటపదాలను వెదికి రాయండి.
2. కింది మాటలు ఎవరిని ఉద్దేశించినవి?
   - అ) ఆ పిల్ల తీర్థమాడిందో? లేదో?
   - ఆ) నాలుగాకు లెగజదివినోడే
   - ఇ) నెలకొకసారయినా చూసిపోతూ వుండురు
   - ఈ) చిక్కి సగమైపోయింది
   - ఉ) పొట్ట సేతబట్టుకొని దేశాలపాలై పోయిరి
   - ఊ) అంతేలే సామీ

3. కింది పేరా చదవండి ప్రశ్నలకు సమాధానాలివ్వండి

ఒరే పెద్దబ్బా! నువ్వు నీ పెళ్ళాం బిడ్డల్తో ఇల్లొదిలి వెళ్లిపోయి ఆరునెల్లాయ. ఇంతకాలంగా అతీ గతీ తెల్పకుండా పోతివి. నువ్వు కాల్దీసి బయటపెట్టే నాటికి నీ పెళ్ళాం కడుపుతో వుంది. ఆ పిల్ల తీర్థమాడిందో లేదో తెలియకపోయ. మగబిడ్డో ఆడబిడ్డో తెలియకపోయ. నీకంటే నాలుగాకులెగజదివినోడే నీతమ్ముడు గూడా. మిల్టిరీలో సేరతానని వెళ్ళినోడు వాడు మిలటరీలో సేరినాడో,లేకుంటే బెంగుళూర్లో మూటలే మోస్తా వుండాడో తెలియకపోయ.

అ. చిన్న కొడుకు ఏం చేస్తున్నాడు ?

ఎ. మిలటరీలో ఉన్నాడు బి. మూటలు మోస్తున్నాడు సి. తెలియదు.

ఆ. పెద్ద కొడుకు ఇల్లు వదలి ఎంత కాలమైంది?

ఎ. ఒక సంవత్సరం బి. ఆరు నెలలు సి. నెల

ఇ. పెద్దకోడలు

ఎ. భర్తతో వెళ్ళింది బి. తల్లిగారింట్లో ఉంది సి. అత్తగారింట్లో ఉంది

4. పాఠం చదవండి. ఇందులో బాధ కలిగించే విషయాలేవో, నవ్వు పుట్టించే విషయాలేవో తెలపండి.

5. పాఠం చదవండి. కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

అ. ముసలి తండ్రి ఇంకొకరిచేత ఉత్తరం ఎందుకు రాయించాడు?

ఆ. మధ్యాహ్నమయ్యేటప్పటికి కాకులు కూడా కనబడవని ఎందుకన్నాడు?

ఇ. ఎదిగిన పిల్లలు తల్లిదండ్రులను వదలిపోవడం న్యాయమేనా? ఎందుకు?

ఈ. 'పొట్ట సేతబట్టుకొని దేశాలపాలైపోయిరి' అన్న వాక్యంవల్ల మీరేమి గ్రహించారు?

ఉ. ఉత్తరం చేరాల్సినవారి అడ్రస్సేమిటో రాయండి.

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు సమాధానం ఆలోచించి ఒక పేరాలో రాయండి.

అ. ముసలి తండ్రి తన పెద్దకొడుకు, చిన్నకొడుకు, కూతురు గురించి ఏం తెలియజేశాడు?

ఆ. గ్రామంలో కరువు వచ్చింది. ఇలా కరువు రావడానికి కారణాలేమిటి? దీనినెలా దాటవచ్చు?

ఇ. మీ తల్లిదండ్రులు మీకేమి చేశారో సొంత మాటల్లో రాయండి.

ఈ. మీ తల్లిదండ్రులకు మీరెలా సేవచేయదలచారో రాయండి.

ఉ. పాఠంపేరు "జారిన గుండె" అని ఉంది కదా ! ఈ పాఠానికి ఈ పేరు తగినదేనా? ఎందుకు?

ఊ. వృద్ధాశ్రమాలు నిర్వహించడం ఎందుకు జరుగుతున్నదో ఊహించండి. కారణాలు రాయండి.

ఋ. ముసలివాళ్ళు ఇంట్లో ఉండడంవల్ల ఉండే ఉపయోగాలేమిటి?

© SCERT not to be republished

2. వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు :

కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

అ. పెద్దవారితో పిల్లలు ఎలా ఉండాలో ఊహించి రాయండి?

ఆ. చిన్నపిల్లలతో పెద్దవారు ఎలా వ్యవహరించాలో ఊహించి రాయండి?

ఇ. పాఠంలోని ముసలితండ్రి కొడుకులు ఎలాంటివారు? వాళ్ళను గురించి మీ అభిప్రాయం తెలపండి.

ఈ. పాఠంలోని ముసలి తండ్రి, ఆయన కొడుకుల్లాంటివాళ్ళు మన సమాజంలో కూడా ఉంటారు! కొందరు కొడుకులు ఇలా ఎందుకు మారతారు? నువ్వే ముసలి తండ్రి స్థానంలో ఉంటే ఏం చేస్తావు?

IV. పదజాలం

1. కిందివాటిని ఉపయోగించి సొంతవాక్యాలలో రాయండి.

అ. విషయం గాలికి వదలి ....

ఆ. పాత సంగతులు తవ్వడం ....

ఇ. మూటలు మోయడం ....

ఈ. జరుగుబాటు ....

ఉ. పరిస్థితి దిగజారడం ....

ఊ. ఎముకల గూళ్ళైపోవడం ....

ఋ. చిక్కి సగం కావడం ....

ౠ. రెక్కలొచ్చిన పక్షులు ....

2. కింది పదాలు చూడండి. వీటికి అదే అర్థం వచ్చే పదాలను పాఠం ఆధారంగా రాయండి.

అ. విషయం :------------ ఆ. ఉత్తరం :------------

ఇ. ఇరవై ఐదు పైసలు :----------- ఈ. కాగితం : :-----------

ఉ. పెద్ద కొడుకు :------------ ఊ. చూసిపోవడం :--------

ఋ. ఆసుపత్రి :------------ ౠ. రాత్రీ పగలూ :--------

ఎ. నువ్వు ఎక్కడ ఉన్నావో:--------- ఏ. స్టేషను : ----------

© SCERT not to be republished

V. సృజనాత్మకత

1. కొడుకు దూరమై బాధపడే తండ్రి ఆత్మకథ రాయండి.
2. తల్లిదండ్రులను నిరాదరణకు గురిచేయవద్దనే నినాదాలు తయారు చేయండి.
3. ఈ పాఠంలోని తండ్రిగా ఏకపాత్రాభినయం చేయండి.

VI. ప్రశంస

1. పాఠం చిత్తూరు ప్రాంతపు మాండలికంలో ఉంది. పాఠంలోని మొదటి రెండు పేరాలనూ సొంత మాటల్లో రాయండి.
2. మీ ఇంట్లో లేదా మీ చుట్టుపక్కల ఉండే వృద్ధులకు మీరు ఏలాంటి సేవలు చేస్తారు.? వారికి మీరు ఏవిధంగా సహాయపడతారు?

VII. ప్రాజెక్టు పని

1. మీ సమీపంలోని వృద్ధాశ్రమాన్ని సందర్శించండి లేదా మీ ఇంటి చుట్టుపక్కల ఉండే వృద్ధుల దగ్గరకు వెళ్ళండి. వాళ్ళతో మాట్లాడండి. వాళ్ళకిష్టమైన పనులు ఏవో తెలుసుకొని చెప్పండి. వారేమనుకుంటున్నారో రాయండి.

VIII. భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

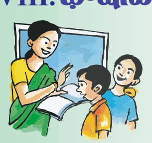

తెలుగుభాషలోని వర్ణాలను మూడు విధాలుగా విభజించారు.

అవి 1. అచ్చులు 2. హల్లులు 3. ఉభయాక్షరాలు

1. అచ్చులు : అ – ఆ – ఇ – ఈ – ఉ – ఊ – ఋ – ౠ
ఎ – ఏ – ఐ – ఒ – ఓ – ఔ

1. అచ్చులు: హ్రస్వాలు, దీర్ఘాలు అని రెండు విధాలు

అ) హ్రస్వాలు: ఒక మాత్రా కాలంలో ఉచ్చరించే అచ్చులను 'హ్రస్వాలు' అంటారు. అవి: అ – ఇ – ఉ – ఋ – ఎ – ఒ

(మాత్ర అంటే కనురెప్పపాటు కాలం.)

ఆ) దీర్ఘాలు : రెండు మాత్రల కాలంలో ఉచ్చరించే అచ్చులను 'దీర్ఘాలు' అంటారు.

అవి: ఆ – ఈ – ఊ – ఏ – ఐ – ఓ – ఔ

2. హల్లులు :

క ఖ గ ఘ ఙ

చ ౘ ఛ జ ౙ ఝ ఞ

ట ఠ డ ఢ ణ

త థ ద ధ న

ప ఫ బ భ మ

య ర ఱ ల ళ వ శ ష స హ

© SCERT not to be republished

ఉచ్చారణ విధానాన్ని బట్టి హల్లులను ఈ కింది విభాగాలు చేశారు.

అ) క, చ, ట, త, ప - పరుషాలు

ఆ) గ, జ, డ, ద, బ - సరళాలు

ఇవి అల్పప్రాణాలు కూడా.

ఇ) ఖ, ఘ, ఛ, ఝ, ఠ, ఢ, థ, ధ, ఫ, భ లు మహాప్రాణాలు. వీటిని వర్గయుక్కులు అని కూడా అంటారు.

ఈ) ఙ, ఞ, ణ, న, మ - అనునాసికాలు.

ఉ) య, ర, ఱ, ల, ళ, వ లను అంతస్థాలంటారు.

ఊ) శ, ష, స, హ లను ఊష్మాలంటారు.

సూచన: "ఱ" అక్షరాన్ని గ్రాంథిక భాషలో రాసేటప్పుడు మాత్రమే వాడతారు. దీనికి బదులు 'ర'ను వాడుతున్నారు. అట్లే ౘ, ౙ లు వాడుకలో లేవు. వీటికి బదులుగా చ, జ లను వాడుతున్నారు.

3. **ఉభయాక్షరాలు:** మూడు. అవి సున్న 'ం' (పూర్ణబిందువు), అరసున్న 'ఁ', విసర్గ 'ః' ఈ మూడు అక్షరాలు అచ్చులతోనూ, హల్లులతోనూ ఉపయోగించడంవల్ల వీటిని 'ఉభయాక్షరాలు' అని వ్యవహరిస్తారు.

సూచన: అరసున్నకు గ్రాంథిక భాషలో ప్రాధాన్యమున్నది. విసర్గ సంస్కృత పదాలకు మాత్రమే చేరుతుంది.

అ. కింది వాక్యంలో పరుషాలను గీత గీసి గుర్తించండి.

కష్టపడి చదివితే ఫలితం తప్పక ఉంటుంది.

ఆ. కింది మాటల్లో సరళాలతో మొదలయిన మాటల్ని గుర్తించండి.

బలం, కలం, గాలి, జలం, దళం, తళుకు, కాలు, డబ్బు.

ఇ. కింది మాటల్లో అంతస్థాలను గుర్తించండి.

యమున, కారం, పాలు, వంకర, వేళ

ఈ. కింది వాక్యంలో ఊష్మాలను గుర్తించండి.

భాషను మాట్లాడే సహజశక్తి మనుషులందరికీ ఉంటుంది.

నేనివి చేయగలనా ?

1.	పాఠంలోని ముసలి తండ్రి ఆవేదనను స్పష్టంగా చెప్పగలను.	ఔను/కాదు
2.	పాఠాన్ని ధారాళంగా చదవగలను. అర్థం చేసుకొని సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను/కాదు
3.	పాఠంలోని మాండలిక పదాలను, ఇతర పదాలను వాక్యాలలో ఉయోగించగలను.	ఔను/కాదు
4.	పాఠం సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో సంక్షిప్తంగా రాయగలను.	ఔను/కాదు
5.	పాఠం ఆధారంగా ఆత్మకథ రాయగలను. ఏకపాత్రాభినయం చేయగలను.	ఔను/కాదు

" తల్లిదండ్రులు వృద్ధులై నిస్సహాయ స్థితిలో ఉన్నప్పుడు వారిని రక్షించడం పిల్లల బాధ్యత" - జ్యోతీరావు ఫులే.

© SCERT not to be republished